

Státní
veterinární
správa

Státní veterinární správa

Slezská 100/7, 120 00, Praha 2
ID datové schránky: d2vairv
E-mail: epodatelna@svscr.cz

svspes9208f08c

Č. j.: SVS/2024/047354-S
Vyřizuje: MVDr. Antonín Ansorge
Telefon: [REDACTED]

Město Mělník
náměstí Míru 1/1
276 01 Mělník
Czech Republic

V Benešově dne 05.04.2024

[REDACTED]

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Středočeský kraj (dále též KVSS) jako místně a věcně správní orgán podle § 22 odst. 1 písm. a) a m) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, **ve znění pozdějších předpisů (dále též zákon), Vám zasílá:**

1. Podnět k projednání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. m) zákona s chovatelkou

2. Odborné vyjádření dle § 24a odst. 3 téhož zákona k výše uvedenému podnětu

3. Návrh na umístění týraných zvířat do náhradní péče podle §28a odst. (1) písm. a) zákona

Současně Vás žádáme ve smyslu ustanovení § 24a odst. 2 téhož zákona o vyrozumění o výsledku řízení.

Ad 1) Podnět k projednání přestupku:

KVSS provedla dne 23. 2. 2024 kontrolu chovu papoušků na adrese [REDACTED]. Kontrolní zjištění na místě výkonu státního veterinárního dozoru bylo prováděno v době od 10:00 do 11:15 hodin. Byl předložen služební průkaz č. 210431. Po několika minutách od zahájení kontroly inspektorem dorazily na místo výkonu státního veterinárního dozoru rovněž policejní hlídky.

Skutečnosti zjištěné v době kontroly:

Na uvedené adrese se nachází oplocený objekt rodinného domu se zahradou. Chovatelka vpustila inspektora do domu a zavedla do místnosti, kde byly umístěny klece s papoušky s následujícími rozměry (v cm) a osazením:

- klec č. 1* - 50 x 50 x 120 - 2x amazoňan modročelý
 - klec č. 2 - 35 x 25 x 40 - 1x papoušek mniší
 - klec č. 3 - 80 x 60 x 180 - 3x papoušek šedý (žako), 2x eklektus různobarvý, 1x amazoňan modročelý
 - klec č. 4 - 60 x 55 x 140 - 2x amazonek bělobřichý
 - klec č. 5 - 60 x 100 x 200 - 2x ara ararauna, 1x ara kaninda, 1x ara ruby (ara arakanga/ara zelenokřídlý)
 - klec č. 6 - 70 x 120 x 170 - 2x ara ararauna, 1x kakadu bílý, 1x kakadu molucký/bílý
 - klec č. 7 - 76 x 130 x 190 - 2x ara hyacintový, 3x ara zelenokřídlý
- * klece jsou očíslovány inspektorem pouze pro snazší orientaci v dalším textu kontrolního zjištění a fotodokumentaci

Klece byly vybaveny bidýlky, miskami s krmivem a vodou/pítky, v některých klecích byly k dispozici drobné hračky (např. závěsný zvoneček u amazonek, rolničky u mniška). Vysunovací dna klecí byla pokryta větší či menší vrstvou exkrementů (více v kleci u amazonek nebo kleci s žaky), susp. bez vlivu na zdravotní stav papoušků. Klec č. 7 byla ve svém levém horním rohu (z čelního pohledu) poškozená, dráty byly zkřivené/ucvaknuté, na několika místech do prostoru volně čněl ostrý konec drátu.

Celá místnost byla dlouhá 9,7 m a široká 3,4 m (uprostřed bylo zúžení - v tomto místě byla šířka 1,6 m) a očividně v rekonstrukci (dlážděná podlaha zakrytá plachtou, stěny před obložením, přípojky na vodu/umyvadlo). Místnost byla z jedné strany prosklená (v době kontroly poskytující osvětlení) a vybavená i umělým osvětlením (zářivky, světla) a topením.

Další chovné prostory pro papoušky se nachází venku (podél čelní stěny domu opodál od vchodových dveří do domu). Tvořily je tři (v době kontroly prázdné) klece o rozměrech: 2,1 x 2,1 x 2 m; 2,7 x 1,1 x 2,5 m a 1,8 x 0,7 x 2,1 (rozdělená středovou příčkou na dvě stejné poloviny), vybaveny bidly. Podlaha byla pokryta menším množstvím trusu s močí různého stáří.

Stav papoušků:

Opeření některých papoušků bylo ve špatném stavu (zejména u velkých papoušků - arové). V klecích č. 5, 6 a 7 měli všichni arové více či méně poškozená ocasní pera a letky (výrazně roztřepené). Nejmarkantnější to bylo u arů v klecích č. 5 a 7, přičemž někteří z nich měli i vyškubané peří za krkem a na prsou. Jednomu z arů araraun v kleci č. 5 kompletně chyběly ocasní pera a dlouhé letky, rovněž měl výrazně vyškubané peří na prsou a částečně na zádech. V kleci č. 7 (kromě již uvedeného poškození ocasních per a letek u všech arů) bylo rovněž patrné škubání peří na prsou u jednoho aru hyacintového a jednoho aru zelenokřídleho. Vyjma uvedeného poškození peří na papoušcích nebyla znáta další alterace zdravotního či výživného stavu, nebyla prokázána přítomnost vnějších parazitů, na vysunovacích podložkách nebyly stopy průjmového trusu, chování některých (zejména větších) papoušků během kontroly mírně rozrušené, k chovateli (u chovatelkou vybraných jedinců) přátelské.

V kleci (č. 5) o rozměrech 60 x 100 x 200 cm byl chován 2x ara ararauna, 1x ara kaninda a 1x ara ruby (ara arakanga/ara zelenokřídlý). V kleci (č. 6) o rozměrech 70 x 120 x 170 cm byl chován 2x ara ararauna, 1x kakadu bílý, 1x kakadu molucký/bílý. V kleci (č. 7) o rozměrech 76 x 130 x 190 cm byl chován 2x ara hyacintový, 3x ara zelenokřídlý. Rozměry těchto tří klecí nebyly vzhledem k množství a velikosti zde v době kontroly chovaných papoušků adekvátní, důkazem čehož je i více či méně alterovaný stav opeření papoušků (zejména ar). Nicméně i velikost dalších chovných prostor, konkrétně klec (č. 1) o rozměrech 50 x 50 x 120 cm (zde chován 2x amazoňan modročelý) a klec (č. 3) o rozměrech 80 x 60 x 180 cm (zde chován 3x

papoušek šedý - žako, 2x eklektus různobarvý, 1x amazoňan modročelý) nebyla z pohledu inspektora pro daný počet a druh v nich chovaných papoušků dostatečná, přestože se to na zde chovaných amazoňanech, žacích a eklektech tolik neprojevovalo ve formě poškozeného opeření. V kleci č. 7 se navíc vyskytovaly volně trčící ostré dráty, o které se zde chovaní arové mohli poranit. **Na základě výše uvedeného zjištění bylo během kontroly konstatováno porušení § 4 odst. 1 písm. l) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, kdy se za týrání považuje chovat, zejména rozmnožovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení.**

Vyjádření chovatelky

Pro papoušky již měla být vyhotovena tato místnost (plánovala jsem ji rozdělit - v menší části jsem chtěla chovat menší papoušky, většinu měli zabrat velcí papoušci). Budou zde chováni volně, plánovala jsem, že budou mít k dispozici i umyvadla/napáječky, samozřejmě bude velké množství bidel, dlouhodobě jsou plánované i venkovní voliéry. Bohužel z důvodu rozvodového řízení a dalších problémů, které mi můj manžel činí, mi v podstatě znemožnil zdárné dokončení rekonstrukce. Mám podepsanou smlouvu s dělníkem, který by měl práci dokončit do konce března, avšak nyní z výše uvedeného důvodu již několik dnů rekonstrukce stojí. Navíc vlivem těchto osobních problémů jsem ve stresu, což se samozřejmě přenáší i na papoušky. Jsem si vědoma, že nynější chovné prostory pro ně nejsou ideální, ale bohužel je taková situace, jaká je. Při nynějších příznivých teplotách dávám papoušky alespoň každý den na pár hodin do venkovních voliér (větší papoušky přenáším na rukou, menší klece přenáším celé). Když se zrovna v místnosti pracovalo, dávala jsem papoušky z místnosti pryč (předsiň/ven).

Na místě byla pořízena fotodokumentace, vybrané fotografie jsou přílohou tohoto dokumentu. Kontrolní zjištění je uvedeno v protokolu o kontrole č. POK240223002210431 (vedený pod č. j. SVS/2024/033560-S).

Ad 2) Odborné vyjádření:

Při kontrole chovu papoušků na adrese [redacted] provedené dne 23. 2. 2024 v době od 10:00 do 11:15 hodin, bylo zjištěno, že většina ze zde chovaných papoušků (viz výše uvedené kontrolní zjištění) byla chována v nevhodných podmínkách (nedostatečné chovné prostory z hlediska velikosti, v jedné kleci i přítomnost ostrých výčnělků – drátů).

Papoušci musí být chováni v zařízeních, která umožňují naplňování jejich fyziologických potřeb (mj. možnost proletu s plně roztaženými křídly či obohacení prostředí o etologické aktivity). Nejsou-li tyto potřeby naplněny, dochází k psychickému a fyzickému strádání ptáků. Ve chvíli, kdy nemají jinou činnost, která by je dostatečně zabavila (nedostatečná velikost chovných prostor vylučující prolet papoušků/nadměrný počet papoušků na ubikaci, nedostatek bidel různých velikostí, absence čerstvých větvíček, hravé umístění krmiva – napichování ovoce na větve, ...) a zároveň prostor pro prolet, tráví většinu času ležením po pletivu, což způsobuje ničení ocasních per i dlouhých letek odíráním, ztrátou funkce až odpadnutím per. Tyto faktory vedou k přítomnosti stresu u chovaných papoušků, neboť jsou to druhy zvířat ke stresu extrémně náchylné. Typickým projevem stresu u papoušků je okusování (škubání) peří.

V kleci č. 7 se navíc vyskytovaly volně trčící ostré dráty, o které se zde chovaní arové mohli poranit. Riziko poranění se úměrně zvyšuje s vyšším množstvím chovaných ptáků a malým prostorem klece. Poranění o drát může způsobit poranění kůže a svalů s následným rozvojem infekce či ve určitých případech může dojít i k poranění vnitřních orgánů a struktur, čímž mohou způsobit značné utrpení až smrt jedince.

Podle ustanovení § 1 zákona účelem zákona je chránit zvířata, jež jsou živými tvory schopnými pociťovat bolest a utrpení, před týráním, poškozením jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti člověkem. Ustanovení zákona musí působit i preventivně. Pro účely tohoto zákona se rozumí chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen „chová“) zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady, provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení - ustanovení § 3 písm. k) zákona. Pro účely zákona se rozumí utrpením stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt – ustanovení § 3 písm. l) zákona.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona je každý je povinen zabezpečit zvířeti v zájmovém chovu přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a učinit opatření proti úniku zvířat. Zvíře nesmí být chováno jako zvíře v zájmovém chovu, jestliže nejsou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb nebo jestliže se zvíře nemůže adaptovat, přestože tyto podmínky zabezpečeny jsou.

Podle ustanovení § 13 odst. 2 zákona každý, kdo chová zvíře v zájmovém chovu nebo se ujal toulavého, případně opuštěného zvířete, odpovídá za jeho zdraví a dobrý stav.

Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. l) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, se za týrání považuje chovat, zejména rozmnožovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení.

Na základě výše uvedeného zjištění bylo během kontroly konstatováno porušení § 4 odst. 1 písm. l) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, kdy se za týrání považuje chovat, zejména rozmnožovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení.

Poučení

Odborné vyjádření podle ustanovení § 22 písm. f) zákona je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení. Podle ustanovení § 24a odst. 4 zákona je odborné vyjádření krajské veterinární správy pro obecní úřad obce s rozšířenou působností v řízení o přestupku závazné. Proti obsahu závazného stanoviska se lze podle § 149 odst. 7 správního řádu odvolat pouze prostřednictvím odvolání proti konečnému rozhodnutí podmíněnému tímto závazným stanoviskem.

Ad 3)

a) Návrh na umístění týraných zvířat do náhradní péče podle §28a odst. (1) písm. a) zákona

Na základě výsledku kontroly chovu papoušků na adrese [REDAKCE] podává Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Středočeský kraj podle § 28a odst. (1) písm. a) zákona tento návrh:

Nařídit a zajistit umístění 25 kusů papoušků (konkrétně viz protokol o kontrole), chovaných na adrese [REDAKCE] do náhradní péče.

b) Odůvodnění:

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Středočeský kraj na základě výsledku kontroly, provedené na dané adrese dne 23. 2. 2024, konstatuje, že na dané adrese jsou chováni výše uvedení papoušci v nevhodných podmínkách ve smyslu **§ 4 odst. 1 písm. l) zákona**, a to v intenzitě, množství a s vlivem na zdravotní stav ptáků tak, že je velmi žádoucí zajistit vhodnější prostory. Opeření některých papoušků bylo ve špatném stavu (zejména u velkých papoušků - arů). V klecích označených pro účely kontrolního zjištění jako č. 5, 6 a 7 měli všichni arové více či méně poškozená ocasní pera a letky (výrazně roztřepené). Nejmarkantnější to bylo u arů v klecích č. 5 a 7, přičemž někteří z nich měli i vyškubané peří za krkem a na prsou. Jednomu z arů araraun v kleci č. 5 kompletně chyběly ocasní pera a dlouhé letky, rovněž měl výrazně vyškubané peří na prsou a částečně na zádech. V kleci č. 7 (kromě již uvedeného poškození ocasních per a letek u všech arů) bylo rovněž patrné škubání peří na prsou u jednoho ary hyacintového a jednoho ary zelenokřídleho. Nicméně i další chovné prostory (zejména klece č. 1 a 3) nebyly pro daný počet a druh v nich chovaných papoušků dostatečné, přestože se to na zde chovaných amazonech, žacích a eklektech tolik neprojevovalo ve formě poškozeného opeření. V kleci č. 7 se navíc vyskytovaly volně trčící ostré dráty, o které se zde chovaní arové mohli poranit.

Vzhledem ke stavu těchto zvířat, zjištěném při kontrole provedené dne 23. 2. 2024 na adrese [REDAKCE] a nedostačující velikosti chovných prostor k jejich chovu určených (vzhledem k množství a velikosti zde chovaných papoušků), je nutno ze zdravotních důvodů předejít tomu, aby zvířata byla nadále chována způsobem, který by měl negativní vliv na jejich zdraví. Počet zvířat v chovu by měl být limitován chovnými podmínkami, které je chovatel schopný pro zvířata zabezpečit. Stejně tak je limitujícím faktorem množství a kvalita krmení a schopnost chovatele poskytnout zvířatům adekvátní veterinární péči v případě potřeby. Zvířata chovaná v počtu přesahujícím schopnosti chovatele o ně pečovat z pohledu jejich fyziologických a biologických nároků můžou vykazovat po delší době i poruchy ve vykonávání fyziologických potřeb.

U papoušků jakožto zvířat extrémně citlivých na stres dochází velmi často k nežádoucím změnám chování (poruchy příjmu chování, škubání peří či jiné sebepoškozování) či zdravotním komplikacím. Ačkoliv jsou papoušci, zejména velké druhy (*Ara spp.* aj.), mnohdy chováni ve vnitřních prostorech, není to pro ně zcela vhodné prostředí, vzhledem k původním oblastem jejich přirozeného výskytu, tedy tropů a subtropů, zvláště pak pokud jsou chováni ve větším množství v prostorově omezených klecích. Měli by mít proto přístup (za pro ně vhodných klimatických podmínek) do venkovní voliéry, kde se mohou slunit. V zimních měsících je vhodné sluneční zdroj UV záření suplementovat použitím vhodných UV lamp (vzhledem k metabolismu vápníku, jenž je enormně důležitý pro zdraví papoušků, neboť

se podílí jak na fyziologické stavbě pohybového aparátu, tak na imunitních procesech – UV záření umožňuje přeměnit vit. D2 na funkční vit. D3, který napomáhá právě vstřebávání vápníku).

Chovné prostory musí mít vzhledem k velikosti a množství chovaných papoušků odpovídající rozměry umožňující alespoň několikrát za den se prolétnout s plným roztažením křídel (neboť v malých prostorech nepřelétávají s plným roztažením křídel, ale šplhají po kleci pomocí končetin a zobáku, což je z dlouhodobého hlediska nevhodné jednak z hlediska fyzického stavu – atrofie svalstva, ničení ocasních per či křídel, jednak z hlediska jejich psychické pohody – stres, možné sebepoškozování, zdravotní komplikace). U papoušků jakožto zvířat velmi inteligentních, na které v jejich přirozeném prostředí neustále působí velké množství stimulujících podnětů, musíme myslet i na to, abychom jim právě i v domácích podmínkách zajistili dostatek zabavující činnosti podporující jejich etologickou aktivitu. Toto může spočívat např. ve vybavení voliér pravidelně obměňovanými čerstvými větvemi/větvičkami různé velikosti (papoušci je zkoumají, štípají, okusují, navíc musí nerovnoměrně zatěžovat končetiny, což snižuje riziko vzniku pododermatitid). Další přirozeností papoušků je hledání a získávání potravy (tzv. foraging), kterou ve volné přírodě tráví až 8 hodin denně. Je více než vhodné jim proto chovné prostředí obohatit i touto formou (např. formou schovávání krmiva do různých předmětů, hraček, napichování ovoce na větvičky, krmení granulemi či speciálními obohacenými lisovanými kuličkami apod.). Samozřejmostí při péči o papoušky je i dostatečná a vhodně zvolená krmná dávka s ohledem na druh chovaného papouška (individuální potřeby).

c) Upozornění:

V případě přemísťování ptáků do jiných prostor je nezbytné mít na paměti, že se jedná o zvířata s vysokou náchylností ke stresu zejména při manipulaci, proto by měl být jakýkoliv přesun či manipulace prováděna osobou s odpovídajícími odbornými znalostmi. Při přemísťování by taktéž měly být, pokud je to možné, zachovány původní skupiny, ve kterých se ptáci aktuálně nacházejí.

d) Návrh podmínek stanovených k zabezpečení ochrany zvířete, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkovvi zvířete (§ 28b, odst. (1))

Pro případ ukončení provádění zvláštního opatření a navrácení zvířat chovateli Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Středočeský kraj stanovuje tyto podmínky k zabezpečení další a následné ochrany papoušků, přičemž KVSS na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností posoudí splnění těchto podmínek:

1. Chovat zvířata tak, aby nebyla vystavena bezdůvodně nepřiměřenému působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy, zejména aby jim byla zajištěna řádná péče v souladu se správnou chovatelskou praxí, včetně zajištění vhodných chovných prostor, adekvátní výživy i napájení a podle jejich zdravotního stavu a případného probíhajícího onemocnění jim byla poskytnuta náležitá veterinární péče.
2. Velikost chovných prostor uzpůsobit množství a druhu zde chovaných papoušků a zajistit i další podmínky specifické pro chov papoušků tak, aby zde mohli projevovat své etologické aktivity: prolet v plném roztažení křídel, přístup do venkovního prostoru za příznivých klimatických podmínek (přímé působení slunečních paprsků), používání UV lamp v zimním období, foraging a další výše zmíněné možnosti na obohacení prostředí (čerstvé větve různých velikostí, ...).

3. Pro stanovení optimálních rozměrů voliér pro papoušky (vztaženo na pár) KVSS doporučuje řídit se následujícími požadavky:

- a) **papoušek mniší, amazonek bělobřichý:** velikost vnitřní ubikace 1 m³, venkovní ubikace 3 x 1,5 x 2 m (délka x šířka x výška; pro každého dalšího jedince navíc 0,5 m³ u vnitřní ubikace a 2,25 m³ pro venkovní voliér)
- b) **amazoňan modročelý, papoušek šedý (žako) a eklektus různobarvý:** velikost vnitřní ubikace 1 m³, venkovní ubikace 4 x 2 x 2 m (délka x šířka x výška; pro každého dalšího jedince navíc 0,5 m³ u vnitřní ubikace a 4 m³ pro venkovní voliér)
- c) **ara kaninda, ara ararauna, ara zelenokřídlý, ara arakanga/ara zelenokřídlý, ara hyacintový, kakadu bílý a kakadu molucký/bílý:** velikost vnitřní ubikace 2 m³, venkovní ubikace 6 x 3 x 2,5 m (délka x šířka x výška; pro každého dalšího jedince navíc 1 m³ u vnitřní ubikace a 9 m³ pro venkovní voliér)

V případě nemožnosti vystavění dostatečně prostorných venkovních voliér musí být zajištěny adekvátní rozměry ve vnitřní ubikaci, které budou poměrově odpovídající výše uvedeným rozměrům venkovních voliér pro daný druh a počet chovaných papoušků tak, aby měli prostor volně se proletět s plně roztaženými křídly. Je třeba vzít v potaz, že i v tomto případě je za příznivých klimatických podmínek nezbytné umožnit papouškům pobyt v adekvátních venkovních chovných prostorech tak, aby měli možnost slunit se a byly splněny další výše uvedené požadavky na chov papoušků (krmení, obohacení prostředí, ...).

S pozdravem

MVDr. Otto Vraný
ředitel Krajské veterinární správy Státní
veterinární správy pro Středočeský kraj
podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Město Mělník, IČ:00237051, DS: [REDACTED] náměstí Míru 1/1, 276 01 Mělník